

Asia: VN/20468/2024

Yksityisen kopioinnin hyvityksen uudistaminen - Selvityshenkilön kysely

Hyvitysvelvollisuuden piiriin kuuluvat teokset ja muut suojan kohteet

Kysymys 1: Mitä teoksia ja muita suojan kohteita hyvitysvelvollisuuden tulisi koskea, kun otetaan huomioon tietoyhteiskuntadirektiivin 2 artiklan ja 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan säännökset?

Linkki direktiiviin: [Direktiivi - 2001/29 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

Telia Finland Oyj (jäljempänä Telia) kiittää Opetus- ja kulttuuriministeriötä mahdollisuudesta vastata selvityshenkilön kysymyksiin yksityisen kopioinnin hyvitysjärjestelmästä. Tuemme Ficomin asiassa lausumaa kokonaisuudessaan ja esitämme sen lisäksi kunnioittavasti seuraavaa:

Telian keskeiset viestit

- Yksityisen kopioinnin merkitys ja sen aiheuttama vahinko oikeudenhaltijoille on viimeisen kymmenen vuoden aikana vähentynyt merkittävästi
- Laillisten palvelujen saatavuus ja käyttö on vastaavassa ajassa moninkertaistunut. Näistä palveluista oikeudenhaltijat saavat suoran korvauksen niille antamiensa käyttölisenssien kautta. Hyvitysmaksu ei siten voi kohdistua näihin palveluihin.
- Vuoden 2025 hyvitysmaksutason ehdotus – 5,5 miljoonaa euroa – on verrokkimaihin verrattuna sopiva.
- Ehdotettu nettiliittymämalli on itse asiassa uusi laajakaistavero, joka kerättäisiin kaikilta tietoyhteiskunnan jäseniltä ilman suoraa liityntää yksityiseen kopiointiin.
- Nykyinen budjettimalli on oikea tapa toteuttaa hyvitysmaksu käytännössä. Se kohtelee tasapuolisesti kaikkia vahinkoa kärsiviä oikeudenhaltijoita. Muut tavat edellyttävät maksun keräämiseksi ja raportoimiseksi rakennettavaa hallintoa, joka tuottaa hyvitysmaksun kokonaisuus huomioon ottaen kohtuuttomia kustannuksia.

Ainoastaan sellainen kopiointi yksityiseen käyttöön, josta korvausta ei muulla tavalla oikeudenhaltijoille makseta, voi ylipäänsä kuulua hyvitysvelvollisuuden piiriin. Samasta käytöstä ei oikeudenhaltija voi saada kaksinkertaista korvausta. Niinpä oikeudenhaltijoiden itse lisensoimat

palvelut, kuten esim. verkkotallennus ja musiikin tai audiovisuaalisten teosten suoratoistopalvelut kaikkine lisensioituine ominaisuuksineen, eivät kuulu hyvitysvollisuuden piiriin.

Viittaamme asiakohdassa lisäksi Ficomin lausuntoon perusteluineen.

Hyvitysvollisuuden piiriin kuuluva kopiointi

Kysymys 2: Minkälainen kopiointi yksityiseen käyttöön kuuluu mielestänne hyvitysvollisuuden piiriin ts. minkälaisten aineistojen kopiointi ja minkälaista tekniikkaa käyttäen?

- analoginen – analoginen, esim. painetun aineiston valokopiointi
- analoginen – digitaalinen, esim. painetun aineiston skannaus
- digitaalinen-analoginen, esim. sähköisesti tallennetun aineiston tulostaminen paperille
- digitaalinen – digitaalinen, esim. tietoverkossa olevan aineiston tallentaminen puhelimen muistikortille tai pilvipalveluun

Hyvityksen toteuttamistapa

Kysymys 3: Jos hyvitys toteutetaan tallennusalustamalla, niin mitkä laitteet, tallennusalustat ja palvelut tulisi sisällyttää hyvitysmaksun piiriin (esim. älypuhelin, tietokone, monitoimilaite, tallentava digisovitin, ulkoinen kiintolevy, muistitikku, ulkoinen tallennuspalvelu, tallennettava CD tai DVD, MP3-soitin)?

Tulisiko maksun koskea kaikkia laitteita, tallennusalustoja tai palveluita vai voitaisiinko jotain niistä sulkea maksun ulkopuolelle yleisesti tai joissain tapauksissa? Millä perusteella (ks. jäljempänä maksun suuruuteen vaikuttavista tekijöistä)?

Näkemyksemme mukaisesti hyvitys tulisi toteuttaa budjettimallilla. Oikeudenhalitjoiden jo lisensoimat palvelut eivät kuulu hyvitysmaksun piiriin. Pilvipalveluiden osalta viittaamme Ficomin lausuntoon.

Kysymys 4: Olisiko tallennusalustamallin sijasta tai ohessa mahdollista periä hyvitysmaksua niiltä yksityishenkilöiltä, joilla on Suomessa laajakaista tai mobiililaajakaista (jäljempänä nettiliittymämalli), koska internetin kautta puhelimeen, tabletille, tietokoneeseen ja pilvipalveluun tehtävä kopiointi edellyttää jonkinlaista liittymää?

Onko nettiliittymämallilla mahdollista kerätä hyvitysmaksua kattavasti niiltä yksityishenkilöiltä, jotka voivat valmistaa kopioita yksityiseen käyttöön? Jos ei, mainitse esimerkkejä pois jäävistä tilanteista.

Ehdotettu nettiliittymämalli on itse asiassa veron luontoinen maksu – laajakaistaveron – joka perittäisiin jokaiselta tietoyhteiskunnan jäseneltä. Eli käytännössä kaikilta kansalaisilta. Laajakaista ei ole tallennuspalvelu tai tallennusalusta. Se on yhteiskunnan perusinfrastruktuuria, kuten sähköverkko. Hyvitysmaksua voitaisiin samoin perustein periä esim. sähköliittymistä. Missään muualla ei tällaista laajakaistaveron ole toteutettu. Viittaamme tarkempien perusteluiden osalta Ficomin lausuntoon.

Kysymys 5: Miten varojen kerääminen tulisi järjestää muissa kuin tallennusalustamallissa tai nettiliittymämallissa niin, että varat voitaisiin viime kädessä kerätä vain niiltä yksityishenkilöiltä, jotka voivat valmistaa kopioita yksityiseen käyttöönsä?

-

Maksun kerääminen ja maksun kohdentuminen

Kysymys 6: Tulisiko maksuvelvollisuus tallennusalustamallissa kohdentaa kaikkiin laitteiden ja tallennusalustojen valmistajiin, maahantuojaan sekä toissijaisesti jälleenmyyjiin sekä palveluiden tarjoajiin, jotka myyvät tuotteita tai palveluita, joiden loppukäyttäjä voi olla yksityishenkilö?

Hyvitys on yksinkertaisinta ja järkevintä toteuttaa voimassa olevalla budjettimallilla.

Kysymys 7: Kenen tulisi nettiliittymämallissa olla ensisijaisesti maksuvelvollinen ja periä maksua liittymien haltijoilta? Tulisiko maksua periä kaikista yksityishenkilöiden nettiliittymistä vai tulisiko maksun perimiseen tehdä rajauksia nettiliittymän nopeuden tai liittymän haltijan iän perusteella?

Jos tällaista maksua perittäisiin, tulisiko sitä periä vuosittain vai jollakin muulla aikavälillä?

Hyvitys on yksinkertaisinta ja järkevintä toteuttaa voimassa olevalla budjettimallilla. Missään muualla ei nettiliittymämallin kaltaista laajakaistaveron ole toteutettu.

Kysymys 8: Jos hyvitys maksettaisiin budjettivaroista tai erillisestä rahastosta, minkä tahon tulisi huolehtia maksun keräämisestä?

Nykyinen malli on yksinkertainen ja kustannustehokkain tapa toteuttaa hyvitysmaksu.

Maksun määräytyminen ja maksun suuruuteen vaikuttavat tekijät

Kysymys 9: Tulisiko maksun tason lähtökohtaisesti määräytyä tallennuskapasiteetin perusteella vai jollain muulla perusteella vai näiden yhdistelmänä?

Jos katsotte, että tallennuskapasiteetin sijasta tai ohessa olisi sovellettava muita määräytymisperusteita, niin mitä nämä perusteet olisivat ja millä perusteella niitä tulisi soveltaa?

-

Kysymys 10: Millä tavalla laitteiden monikäyttöisyyden ja tallennuslaitteiden ja tallentamiseen käytettävien välineiden rajan hämärtyminen tulisi ottaa huomioon hyvitysmaksullisia laitteita ja alustoja sekä palveluita määriteltäessä ja / tai maksun suuruutta määrättäessä?

Viittaamme asiakohdassa Ficomin lausuntoon.

Kysymys 11: Millä tavalla teknisten toimenpiteiden käyttäminen tulisi ottaa huomioon?

Kysymys 12: Millä tavalla maksun suuruuden tulisi määräytyä nettiliittymämallissa?

Hyvitys on yksinkertaisinta ja järkevintä toteuttaa voimassa olevalla budjettimallilla. Missään muualla ei nettiliittymämallin kaltaista laajakaistaveroa ole toteutettu.

Kysymys 13: Missä tilanteissa haitan voitaisiin katsoa vahingon olevan vähäinen ja millä perusteella? Olisiko määriteltävä tällaisen vahingon kynnyisarvo, ja jos olisi, niin mikä se voisi olla?

Maksun suuruus ja päätös maksun suuruudesta

Kysymys 14: Millä tavalla päätöksenteko hyvitysmaksun piiriin kuuluvista laitteista, tallennusvälineistä ja palveluista tulisi järjestää? Millä tavalla hyvitysmaksun suuruudesta tulisi päättää? Tulisiko yksityisen kopioinnin kokonaismäärää tarkastella nykyisenkaltaisilla yksityistä kopiointia koskevilla tutkimuksilla?

Yksityisen kopioinnin merkitystä tulee tutkia nykyisen kaltaisella tutkimustoiminnalla. Tutkimusta tulee kehittää jatkuvasti siten, että se ottaa huomioon teknisen kehityksen. Tutkimukseen perustuvan tiedon yksityisen kopioinnin määrän ja merkityksen muutoksista tulee suoraan vaikuttaa vuotuisen hyvitysmaksun korvaustasoon. Näin ei nyt ole tapahtunut.

Kysymys 15: Mikäli hyvitysmaksu tulisi mielestänne toteuttaa esimerkiksi erillisellä rahastomallilla tai nettiliittymämallilla, niin millä perusteella ja minkälaisella päätöksentekomekanismilla hyvitysmaksun määrästä tulisi päättää?

Nykyisenkaltaisen tutkimukseen perustuva malli on hyvä, jos ja kun sen tulokset otetaan huomioon vuotuisessa hyvityksen korvaustasossa.

Kysymys 16: Onko Suomen hyvitysmaksutaso kokonaisuutena (vuonna 2024: 11 miljoonaa euroa, vuonna 2025: 5,5 miljoonaa euroa) oikea suhteessa oikeudenhaltijoille aiheutuvaan vahinkoon?

Vuodella 2025 ehdotettu hyvitysmaksutaso on oikeasuhteinen ja vastaa pohjoismaisten verrokkimaiden tasoa. Viittamme tarkempien perusteluiden osalta Ficomin lausuntoon.

Hyvitysmaksukustannuksen henkilöllinen kohdentuminen

Kysymys 17: Miten mahdollinen vapautus hyvitysmaksusta tai maksetun hyvitysmaksun palautus olisi järjestettävä, jotta vapautuksen tai palautuksen saaminen olisi tosiasiallisesti mahdollista, eikä kohtuuttoman vaikeaa?

Nykyisen kaltainen budjettimalli on suositeltava yksinkertaisuudessaan. Tätä hallinnollista ongelmaa ei siinä esiinny.

Kysymys 18: Tulisiko työnantajan työntekijän käyttöön hankkimien / vuokraamien älypuhelimien, joiden haltijana on luonnollinen henkilö, kuulua hyvitysmaksun piiriin, ja millä tavalla maksun keräämisen tällaisten puhelimien osalta tulisi tapahtua? Miten työntekijöiden käytössä oleviin kannettaviin tietokoneisiin tulisi suhtautua?

Nykyisen kaltainen budjettimalli on suositeltava yksinkertaisuudessaan. Tällaista ongelmaa ei siinä esiinny.

Hyvitysmaksun alueellinen kohdentuminen

Kysymys 19: Onko hyvitysmaksun kerääminen mahdollista, jos yksityishenkilö ostaa tallennuslaitteen tai -alustan ulkomaisesta verkkokaupasta? Entä silloin, jos yksityishenkilö hankkii tallennuspalvelun (pilvipalvelu) ulkomailta?

Miten tällaista toimintaa voidaan valvoa? Mikäli tätä ei voida valvoa, olisiko tarkoituksenmukaisempaa kerätä hyvitysmaksua tallennuslaitteiden sijasta tai ohessa sellaisilta luonnollisilta henkilöiltä, joilla on laajakaistaliittymä Suomessa?

Maksuvelvollisen tilitysvelvollisuus

Kysymys 20: Jos hyvitysmaksuvelvollisuus koskisi tallennuslaitteiden ja -alustojen valmistajia, maahantuojia, myyjiä ja tallennuspalveluiden tarjoajia, niin miten maksu- ja tilitysvelvollisuus oikeudenhaltijoille olisi järjestettävissä niin, että sen aiheuttama kustannusrasitus ja hallinnollinen taakka olisi mahdollisimman pieni?

Jos katsotte, että maksu olisi kerättävissä keskitetyimmällä tavalla, niin miltä taholta ja miten maksun kerääminen ja tilitysvelvollisuus hoidettaisiin?

Nykyisen kaltainen budjettimalli on suositeltava yksinkertaisuudessaan. Tällaista ongelmaa ei siinä esiinny.

Kysymys 21: Onko maksu- ja tilitysvelvollisuuden kannalta merkitystä, tapahtuuko tilitys yhdelle vai useammalle oikeudenhaltijoita edustavalle taholle?

Viittaamme asiakohdassa Ficomin lausuntoon.

Maksun keräävä taho ja maksuvarojen tilitys oikeudenhaltijoille

Kysymys 22: Onko näkemyksenne mukaan tältä osin tarvetta tehdä muutoksia tekijänoikeuslakiin?

Olisiko riittävää, jos laissa olisi säännökset yleisistä varojen tilitystä ja käyttöä koskevista perusteista, joita noudattaen hyvitysmaksuvarat keräävä ja/tai tilittävä taho (tai tahot) voisi päättää jakosuhteesta yksilöllisten tilitysten ja tekijöiden yhteisiin tarkoituksiin käytettävien varojen välillä sekä tilitysperusteista ja varojen jakamisesta?

Millä tavalla maksuvarojen tilitys oikeudenhaltijoille tulisi järjestää niin, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän hallinnollista taakkaa ja kuluja?

Viittaamme asiakohdassa Ficomin lausuntoon.

Kysymys 23: Millä tavalla tulisi määritellä varojen jakautuminen eri aloja edustaville oikeudenhaltijaryhmille?

Viittaamme asiakohdassa Ficomin lausuntoon.

Järjestön valvonta

Kysymys 24: Onko näkemyksenne mukaan järjestön valvonnan osalta tarvetta tehdä muutoksia tekijänoikeuslakiin? Jos on, niin mitä muutoksia ja millä perusteella?

-

Yhteenveto

Kysymys 25: Minkä järjestelmän tai järjestelmien yhdistelmän pohjalta (mahdollisine muokkauksineen) hyvitys tulisi ensisijaisesti järjestää tarvittavine muutoksineen:

nykyisin voimassaolevan budjettimallin pohjalta,

Kysymys 26: Onko olemassa jotain olennaisia näkökohtia, joita ei ole kysytty, mutta jotka katsotte tarpeelliseksi tuoda esiin?

Telian keskeiset viestit

- Yksityisen kopioinnin merkitys ja sen aiheuttama vahinko oikeudenhaltijoille on viimeisen kymmenen vuoden aikana vähentynyt merkittävästi
- Laillisten palvelujen saatavuus ja käyttö on vastaavassa ajassa moninkertaistunut. Näistä palveluista oikeudenhaltijat saavat suoran korvauksen niille antamiensa käyttölisenssien kautta. Hyvitysmaksu ei siten voi kohdistua näihin palveluihin.
- Vuoden 2025 hyvitysmaksutason ehdotus – 5,5 miljoonaa euroa – on verrokkimaihin verrattuna sopiva.
- Ehdotettu nettiliittymämalli on itse asiassa uusi laajakaistavero, joka kerättäisiin kaikilta tietoyhteiskunnan jäseniltä ilman suoraa liityntää yksityiseen kopiointiin.
- Nykyinen budjettimalli on oikea tapa toteuttaa hyvitysmaksu käytännössä. Se kohtelee tasapuolisesti kaikkia vahinkoa kärsiviä oikeudenhaltijoita. Muut tavat edellyttävät maksun keräämiseksi ja raportoimiseksi rakennettavaa hallintoa, joka tuottaa hyvitysmaksun kokonaisuus huomioon ottaen kohtuuttomia kustannuksia.

Takanen Olli-Pekka
Telia Finland Oyj